

gemeente
Goeree-Overflakkee

Gladheidbestrijdingsplan Gemeente Goeree-Overflakkee 2023 – 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Aansprakelijkheid	3
2.1 Zorgplicht.....	3
2.2 Risicoaansprakelijkheid.....	3
3. Algemeen	4
3.1 Beleidsuitgangspunt.....	4
3.2 Geldigheid van het plan	4
3.3 Overlast- en risicoanalyse.....	4
3.4 Gladheidsbestrijdingsstrategie	4
3.4.1 Plaatselijke gladheid.....	5
3.4.2 Algehele gladheid.....	5
3.4.3 Trottoirs	5
3.4.4 Overige locaties.....	5
3.5 Aanvang gladheidbestrijding en controle van het effect	5
4. Uitvoering gladheidbestrijding.....	6
4.1 Gemeentelijke gladheidbestrijding	6
4.2 Uitvoering	6
4.3 Verschillende technieken van strooien	6
4.3.1 Begrippen.....	6
4.3.2 Curatief strooien	7
5. Milieu.....	7
6. Voorlichting	8

1. Inleiding

Ieder jaar weer blijkt intredende gladheid of sneeuwval de nodige weggebruikers te verrassen. De gevolgen variëren van onschuldige blikshade tot ernstige letselschade of nog erger. Het is dan ook uitermate belangrijk dat de gemeente haar plichten kent in geval van intredende gladheid of sneeuwval. Een gemeente is wegbeheerder en heeft in die hoedanigheid een zogenoemde zorgplicht. Hiermee wordt met name verwoord dat de gemeente moet zorgen voor het in goede en veilige staat verkeren van wegen, althans als de betreffende weg niet onder de verantwoordelijkheid valt van andere overheidsorganen. Binnen deze verantwoordelijkheid valt ook de gladheidbestrijding. Belangrijk hierbij is dat het gaat om een inspanningsverplichting van de gemeente. Er is geen sprake van een resultaatverplichting. De zorgplicht van de gemeente gaat overigens niet zover dat de veiligheid van de weg te allen tijde gegarandeerd moet worden. Dit neemt niet weg dat de gemeente in geval van schade als gevolg van gladheid moet kunnen aantonen dat zij haar inspanningsverplichting is nagekomen.

Verzekeraars van gemeenten doen in dit kader een aantal aanbevelingen. De belangrijkste aanbeveling is dat de gemeente jaarlijks een sneeuw- en gladheidbestrijdingsplan opstelt. Voorlichting aan burgers over het gemeentelijke gladheidbestrijdingsplan is daarbij ook een wezenlijk onderdeel van de inspanningsverplichting.

Het gemeentelijke beleid inzake gladheidbestrijding wordt enerzijds gestuurd door wettelijke kaders, anderzijds door beschikbare financiële middelen. Milieubelangen krijgen ook steeds meer aandacht. De doelstelling van dit gladheidbestrijdingsplan is om met de beschikbare middelen een juiste mix te vinden tussen verkeersveiligheid en het milieu. In het plan komen daarnaast alle facetten aan bod die een rol kunnen spelen bij de bestrijding van gladheid in winterse omstandigheden. Denk hierbij aan juridische zaken, toegankelijkheid, klachtenregistratie, Arbo-zaken enzovoort.

Veiligheid voor de weggebruiker staat uiteraard voorop bij de gemeentelijke sneeuw- en gladheidbestrijding. De mate van veiligheid wordt echter mede bepaald door het gedrag van de automobilist, motorrijder, fietser en de voetganger. Hoe goed en adequaat een sneeuw- en gladheidbestrijding ook mag zijn, ten aanzien van de veiligheid is winterse omstandigheden geldt: daar waar de verantwoordelijkheid van de gemeente eindigt, begint de verantwoordelijkheid van de weggebruiker.

2. Aansprakelijkheid

2.1 Zorgplicht

De gemeente heeft als wegbeheerder een zorgplicht. Bij gladheid op wegen beperkt deze verplichting zich tot een inspanningsverplichting en niet tot een resultaatverplichting. Kan de gemeente aantonen dat ze in dit kader alles heeft gedaan wat redelijkerwijs van haar verwacht mag worden, dan zal een rechter in geval van schade bij weggebruikers niet snel genegen zijn de gemeente daarvoor aansprakelijk te achten. Een belangrijk instrument tegen mogelijke aansprakelijkheid is een goed beschreven gladheidbestrijdingsplan.

2.2 Risicoaansprakelijkheid

In artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek ligt de basis voor de risicoaansprakelijkheid van de gemeente als wegbeheerder. In het algemeen is de gemeente als wegbeheerder aansprakelijk voor schade ontstaan op wegen die niet voldoen aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen en daardoor gevaar opleveren voor personen en/of zaken.

3. Algemeen

3.1 Beleidsuitgangspunt

In de wintermaanden kan gladheid gevaarlijke situaties opleveren en voor de nodige overlast zorgen. Dit geldt voor het verkeer in het algemeen, voor ouderen, invaliden en ouders met kleine kinderen in het bijzonder. Ook bedrijven kunnen door gladheid in de problemen komen. Zij zijn moeilijk of zelfs niet meer bereikbaar en lijden daardoor schade. Gelet op het bovenstaande zou kunnen worden geconcludeerd dat er voor gezorgd dient te worden dat gladheid onder alle omstandigheden moet worden voorkomen door een adequate, grootschalige gladheidbestrijding.

Er zijn echter nog andere aspecten die bij het bepalen van het gladheidbestrijdingsbeleid een rol spelen. Zo vindt de gladheidbestrijding in hoofdzaak plaats door het strooien van zout. Gezien het feit dat zout minder goed is voor het milieu kan uit milieuoverwegingen worden gesteld dat het strooien van zout zoveel mogelijk moet worden beperkt. Ook ontkomen we er niet aan om de financiële aspecten bij de afwegingen een rol te laten spelen.

Verder geldt voor de gemeente als wegbeheerder op grond van het Burgerlijk Wetboek een risicoaansprakelijkheid. Zij dient er voor te zorgen dat de wegen voldoen aan de eisen die daaraan onder de gegeven omstandigheden kunnen worden gesteld. De gemeente moet zelf kunnen aantonen dat zij niet verwijtbaar heeft gehandeld. In dit verband is het van belang dat de gemeente beschikt over een gladheidbestrijdingsplan.

Gezien het voorgaande is het beleid er op gericht een verantwoord compromis te vinden tussen het zoveel mogelijk voorkomen van gevaar en overlast, de bescherming van het milieu, het binnen de perken houden van de kosten en het voldoen aan de eisen die aan de gemeente als wegbeheerder worden gesteld.

3.2 Geldigheid van het plan

Het gladheidsbestrijdingsplan geldt voor de komende winterperiode 2023- 2024. Iedere winterperiode loopt van ca. 1 november tot en met ca. 1 april. Jaarlijks wordt het plan geactualiseerd, zodat het plan haar waarde, zowel organisatorisch als juridisch, behoudt.

3.3 Overlast- en risicoanalyse

De overlast en/of het risico bij gladheid wordt het grootst geacht op de routes van het openbaar vervoer, de op- en afritten van de dijk en de doorgaande wegen en fietspaden. In het belang van de mobiliteit van de bevolking moet het openbaar vervoer immers zo mogelijk onder alle omstandigheden doorgang vinden. De op- en afritten van de dijk zijn van belang omdat deze bij gladheid al snel niet meer begaanbaar zijn of verkeersgevaarlijke situaties opleveren. De doorgaande wegen en fietspaden dienen begaanbaar te blijven om de voortgang van het verkeer zoveel mogelijk te bevorderen en de verkeersveiligheid te waarborgen. Op deze wegen en paden verwacht men immers in het algemeen dat voldoende aan gladheidbestrijding is gedaan om het normale rijgedrag te kunnen handhaven. Als dit niet zo is kunnen juist daardoor gevaarlijke situaties ontstaan. De Gemeente Goeree-Overflakkee beschikt over een aantal scholen ten behoeve voor het voorgezet onderwijs. Er bevinden zich in de ochtend dan ook een veelvoud aan kinderen op het fietspad. Het spreekt voor zich dat de fietspaden tijdig worden gestrooid. Een fietser is nu eenmaal zeer kwetsbaar bij gladheid.

3.4 Gladheidsbestrijdingsstrategie

Gezien het voorgaande wordt de volgende gladheidsbestrijdingsstrategie gevolgd.

3.4.1 Plaatselijke gladheid

Plaatselijke gladheid (opvriezende weggedeelten) doet zich over het algemeen voor op de op- en afritten van de dijk en bruggetjes nabij water partij. Als dit voorkomt wordt dit ter plaatse behandeld. Afhankelijk van de hoeveelheid plaatsen dat glad is wordt dit soort gladheid bestreden. Als ook klachten binnenkomen over gladheid op andere weggedeelten worden deze, indien nodig, behandeld.

3.4.2 Algehele gladheid

Bij algehele gladheid door sneeuw of ijzel wordt de gladheid op de routes van het openbaar vervoer, de op- en afritten van de dijk, de doorgaande ontsluitingswegen, wegen binnen de wijken en enkele wegen van het waterschap gelijktijdig bestreden door strooiwagens. Tevens wordt op de doorgaande fietspaden gestrooid. Dit in overeenkomstig met de speciaal hiervoor bedoelde routelijsten. Bij zware sneeuwval worden deze voertuigen voorzien van sneeuwploegen (sneeuwschuiven).

Bij langdurige sneeuwval, bij steeds terugkerende gladheid of door andere oorzaken, wordt de gladheidsbestrijding op deze routes herhaald. Het begaanbaar houden van deze wegen en fietspaden heeft dus de eerste prioriteit.

Op de overige wegen en paden vindt gladheidsbestrijding uitsluitend plaats binnen de diensturen nadat de hoofdroutes sneeuw- en ijsvrij zijn en voor zover daar bij de buitengroepen van de drie districten menskracht beschikbaar is.

Dit in verband met het aantal overige werkzaamheden van de afdeling die onder alle omstandigheden moeten doorgaan. In beginsel wordt de gladheidsbestrijding in de gehele gemeente systematisch afgewerkt. Aan de hand van meldingen over extra gevaarlijke situaties die her en der in de gemeente ontstaan kan hiervan worden afgeweken. Deze plaatsen worden dan met voorrang behandeld.

3.4.3 Trottoirs

Trottoirs (voetpaden) worden niet door de gladheidsploeg behandeld. Iedere bewoner wordt gevraagd zelf zijn trottoir (gedeelte voor zijn/haar woning) schoon te houden.

3.4.4 Overige locaties

Wanneer de hoofdroute gestrooid is, eerste prioriteit, zijn er nog een fors aantal locaties zoals voetpaden bij verzorgingstehuizen, winkelcentra, paden nabij openbare gebouwen, bruggen en rond basisscholen etc. die worden behandeld, indien de overige werkzaamheden (niet zijnde gladheidsbestrijding) dit toe laten en er voldoende capaciteit aanwezig is.

3.5 Aanvang gladheidsbestrijding en controle van het effect

Gladheidsbestrijding begint voor de strooiploegen op werkdagen in principe niet eerder dan 03.30 uur; op zaterdagen en zondagen niet eerder dan 04.00 uur. Bij optredende gladheid na 23.00 uur wordt tot circa 01.00 uur gestrooid.

Het aanvangstijdstip heeft te maken met de hoeveelheid verkeer dat nodig is om de dooimiddelen hun werk te laten doen. Bij zware ijzel en sneeuwval moet van deze regel worden afgeweken; de beoordeling hiervan gebeurt door de dienstdoende gladheidscoördinator.

Het bepalen van de noodzaak van gladheidsbestrijding vindt plaats op grond van eigen waarneming, informatie vanuit Meteoconsult en/of binnenkomende meldingen. De binnenkomende meldingen zijn afkomstig vanuit Meteo Consult, het waterschap of van de politie. Na melding van gladheid zorgt de coördinator voor voldoende personeel om de gladheid op een zo'n snel mogelijke en efficiënte wijze te bestrijden. Nadat het personeel is

opgeroepen dienen zij zo spoedig mogelijk naar de gemeentewerf te gaan en met de bestrijding van de gladheid te beginnen.

Controle van het effect van de gladheidbestrijding vindt binnen de strooirode plaats door de coördinator van de gladheidbestrijding. Pas nadat de gladheid volgens de aangewezen routes is bestreden, wordt de gladheidbestrijding beëindigd.

4. Uitvoering gladheidbestrijding

Om een zo veilig mogelijke situatie te creëren is het gewenst dat er een hoofdroute binnen de gemeente ingesteld wordt (door alle kernen), die gestrooid wordt. Als stelregel wordt voorgesteld dat de burger die in het beheer en onderhoudsgebied van de gemeente Goeree-Overflakkee woont binnen een afstand van 750 meter een gestrooid weggedeelte kan bereiken. Deze regel is overgenomen van De Vereniging Nederlandse Gemeenten, zij hanteert deze als regel.

4.1 Gemeentelijke gladheidbestrijding

De gladheidcoördinator verzorgt de regie en aansturing van personeel en materiaal bij het bestrijden van gladheid als gevolg van opvriezen en sneeuwval.

4.2 Uitvoering

De praktische uitwerking van de gladheidbestrijding is vastgelegd op routekaarten (zie de bijlagen). Voor de bereikbaarheid zijn per district een aantal medewerkers aangewezen die bij toerbeurt als gladheidcoördinator optreden. Deze coördinator houdt gedurende één hele week toezicht en geldt als contactpersoon voor o.a. het Waterschap, de politie en de ambtenaar rampenbestrijding. Deze medewerker is te allen tijde mobiel te bereiken.

Om een besluit tot strooien te nemen, heeft de coördinator de nodige informatie nodig. Hij baseert zich dan op:

- eigen waarneming;
- melding Meteo Consult;
- melding waterschap;
- melding politie;
- weerberichten.

4.3 Verschillende technieken van strooien

4.3.1 Begrippen

Droogzout strooien, dit houdt in dat het droge zout dat uit de strooier komt via de strooiplaat droog op de weg komt. We spreken dan van droogzout.

Natzout strooien, dit houdt in dat aan het droge strooizout, dat uit de strooier komt, op het laatste moment vloeistof wordt toegevoegd. Deze vloeistof is een oplossing van zout en water. Het zout is toegevoegd om te voorkomen dat het water bevriest. Het zo verkregen mengsel dat via de strooiplaat op de weg terecht komt noemen we natzout of pekkel.

Bij het strooien wordt onderscheid gemaakt tussen preventief strooien en curatief strooien:

- Een preventieve strooibeurt wordt uitgevoerd om gladheid te voorkomen in het geval van te verwachten aanvriezende mist, ijzelvorming of sneeuwval.
- Een curatieve strooibeurt wordt uitgevoerd om tijdens een winterse bui of sneeuwval een zogenaamde onmiddellijke smelting of het behoud van een losse laag te bekomen.

4.3.2 Curatief strooien

In 2014 is de gladheidsbestrijding geharmoniseerd naar de methodiek van curatief strooien. De harmonisatie vond plaats omdat we niet twee verschillende methodieken kunnen/ mogen opnemen en een gladheidsbestrijdingsplan.

Vakorganisaties geven het advies ongeveer de volgende hoeveelheden te strooien. Wij stellen u voor dit advies op te volgen.

Weersomstandigheid	Droogzout
Mist (aanslag)	± 10 gr/m ²
Opvriezing weggedeelte	± 15 tot 20 gr/m ²
IJzel	± 25 tot 30 gr/m ²
Sneeuw	± 30 gr/m ² of meer, afhankelijk van de hoeveelheid sneeuw

Wanneer blijkt dat het glad wordt zorgt de coördinator ervoor dat voldoende mensen zo snel mogelijk op de gemeentewerf aanwezig zijn zodat zij met hun ronde kunnen beginnen.

Na afloop van een stroironde zal door de gladheidscoördinator een rapport worden opgesteld. Hierin staat vermeld:

- datum
- van wie de melding komt
- wie de gladheidscoördinator is
- welke personen aan een ronde hebben deelgenomen
- de weersomstandigheden
- wat er is gestrooid
- het ingezette materieel
- op welke wijze de gladheid is bestreden.

Het bijhouden van rapporten is van wezenlijk belang met betrekking tot eventuele schadeclaims in verband met ongevallen ontstaan door gladheid.

5. Milieu

Ook milieubelangen spelen binnen de gemeente een belangrijkere rol. Dit geldt uiteraard ook voor het beleid betreffende de bestrijding van sneeuw- en gladheid. Het onbeperkt strooien van zout is, los van het financiële aspect, per definitie minder goed voor het milieu. Uitgangspunt van het beleid is om in de winterse omstandigheden op verantwoordelijke manier zo weinig mogelijk te strooien.

De werking van zout bij het bestrijden van gladheid neemt bovendien beneden een bepaalde temperatuur (± -6 graden) af. De effectiviteit van zout wordt in dat geval in mindere mate bepaald door de hoeveelheid, als meer door de combinatie zout en weggebruik. Met andere woorden hoe drukker de weg hoe sneller en beter de werking. Het strooien van alle wegen binnen de gemeente zou daarom weinig zinvol zijn voor de verkeersveiligheid, omdat de werking van zout op wegen waar weinig verkeer rijdt minimaal is.

Het strooibeleid van de gemeente Goeree-Overflakkee “beperkt” zich tot curatieve gladheidsbestrijding. Met andere woorden er wordt gestrooid als gladheid zich voordoet.

Bij de aandacht voor het milieu worden nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van milieuvriendelijke alternatieven bij de sneeuw- en gladheidsbestrijding gevolgd. Echte alternatieven zijn op dit moment echter nog te beperkt verkrijgbaar en onevenredig duur.

6. Voorlichting

De bevolking zal via de media en via internet, door middel van de gemeentelijke site, van het gladheidsbestrijdingsbeleid en de daarbij behorende strooiroutes van de gemeente op de hoogte worden gesteld. Dit mede als waarschuwing dat men bij beginnende gladheid er rekening mee dient te houden dat men niet overal tegelijk kan strooien. Men dient zich bij gladheid altijd aan de weersomstandigheden aan te passen.

Bij de voorlichting zal tevens worden aangegeven dat de gemeente niet in staat is om overal tegelijk te strooien. Een beroep zal worden gedaan op de burgers om hun eigen stoep sneeuw- en ijsvrij te houden en zo nodig anderen (die daartoe zelf niet in staat zijn) daarbij behulpzaam te zijn.

Het gladheidsbestrijdingsplan zal elk jaar tegen de winter na publicatie ter inzage worden gelegd.